

amen, kunde der i hvert Fald ikke være sket andet, end at Skolen ikke havde faaet Understøttelse denne Gang. Det vilde jeg ikke have haft noget imod, det vilde jeg anse for naturligt, i Stedet for at Skolen skulde underkaste sig en saadan Behandling som den, Skolen og Lærerinden har maattet taale, fordi en Præst finder paa paa egen Haand og uden Skolekommissionens Minde at vælte sig ind i Skolen og give sig til at katekisere og eksaminere Børnene. Da han finder, at de ikke kan Luthers Katekismus tilstrækkeligt godt, paalægger han dem, at de skal lære den, og da Lærerinden ikke vil afgive noget bestemt Løfte i saa Henseende, tager han Løfte af Børnene. Det er højst besynderligt at se, hvilket Herredømme han har villet udøve over denne Skole og de Børn, som undervises deri.

Nu skal jeg med Hensyn til Luthers Katekismus gøre opmærksom paa, at Morten Luther ikke har skrevet den med det for Øje, at Børnene i noget Land skulde tvinges til at lære den udenad. Jeg beder dem, der interesserer sig for Luthers Katekismus — og det synes jo adskillige at gøre, ganske vist hver paa sin Maade, det ærede Medlem fra Holbæk (Nøhr) synes ikke rigtig om den, men den højtærede Kultusminister har hævdet, at den skal læres —, lægge Mærke til, at Morten Luther i Forordet udtrykkelig har hævdet, at denne Bog skulde være til Vejledning for Præster, Lærere og Husbonde, at de kunde vejlede de unge og deres Tyende i Hovedpunkterne i den lutherske Kirkelære, men det er aldrig faldet ham ind, at danske Børn skulde tvinges til at lære denne Bog udenad paa Remse. Nu er Forholdet ogsaa det, at de Forældre, som vil have den lært paa anden Maade end paa Remse, kan, naar de ikke kan komme overens med Præsten om den Maade, hvorpaa der skal undervises, anmode en af Folkekirkens Præster eller residerende Kapellaner om at holde Eksamen i Religion og Bibelhistorie i deres Skole, og naar han afgiver en fyldestgørende Erklæring herom, er det tilstrækkeligt, saa skal Skolekommissionen og Præsten som Formand for denne nøjes dermed. Beboerneovre i Friskolekredsen har været af den Opfattelse, at Valgmenighedspræsten kunde afgive en saadan Attest, men deri har de ikke Ret. Valgmenighedspræsten kan afgive en Attest for de Børn, hvis Forældre hører til Valgmenigheden, men ikke for de andre. Det er en Bestemmelse, der blev indsat ved Menighedsraadslovens Vedtagelse. Jeg bad

den Gang den daværende Kultusminister forsøge paa, om det ikke var muligt at faa Landstinget til at gaa ind paa en Bestemmelse om, at Valgmenighedspræster, der dog er Præster i Folkekirken, fik Lov til at afgive den Attest, der er nævnt i Loven af 30. September 1864. Ministeren kunde imidlertid ikke faa Landstinget til at gaa med til mere end denne Halvhed: at Valgmenighedspræsten maa afgive en Attest for de Børn, hvis Forældre hører til Valgmenigheden, men ikke for de andre. Det var et lille Fremskridt, men ikke stort nok. Jeg henstiller derfor meget indstændigt til den højtærede Minister, om han ikke i denne Sag vil finde Anledning til at fremsætte Forslag om Tillæg til de bestaaende Bestemmelser for Friskolerne gaaende ud paa, at Valgmenighedspræster — der jo, som sagt, er Præster i Folkekirken — maa afgive den samme Attest, som andre Præster i Folkekirken maa afgive, for samtlige Børn i Privatskolen.

Saaledes er Retsforholdet. Men hvorledes har Ministeren stillet sig dertil? Han har i sit Foredrag sagt: „Præsten har sikkert ikke baaret sig rigtigt ad, og jeg fik et endnu stærkere Indtryk af, hvordan han har baaret sig ad efter at have talt med Skolens Bestyrelse og faaet Lærerindens Erklæring. Jeg vil sige, at dersom jeg havde haft den Erklæring, havde Præsten ikke faaet nogen anden Næse, end den han fik, for det er en tilstrækkelig Næse, men den havde muligvis faaet en lidt skarpere Form.“ Med andre Ord, Næsen var blevet længere eller spidsere; jeg ved ikke, hvorledes Ministeren vilde have drejet den til, men han erklærer selv, at den i og for sig ikke er saa skarp, som den burde have været, og det ligger i, at Ministeren ikke, da han drejede ham den Næse, havde de Oplysninger, som han fik senere. Her foreligger der jo en Fejl fra Kultusministeriets Side. Gamle Christen Berg sagde en Gang for mange Aar siden: Man skal ikke dømme nogen uhørt, end ikke en Skolelærer, og jeg føjer til: end ikke en Lærerinde, hvad enten det er en Lærerinde ved en offentlig eller en privat Skole. Selvfølgelig havde det været af Betydning, om Kultusministeriet, før denne Næse blev tilvirket dernede, havde faaet en Erklæring fra Lærerinden, som dog var den eneste udenfor Børnenes Kreds, der vidste, hvad der var sket. Derfor beklager jeg, at Næsen ikke blev saa lang eller saa spids, som Ministeren selv erkender, at den burde have været, men jeg vil dog tilføje, at